

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 28XCdo/104/2016
Identifikačné číslo spisu: 6612216117
Dátum vydania rozhodnutia: 04.05.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6612216117.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej: Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12C/163/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/393/2013-34 zo dňa 26.03.2015, takto

rozhodol:

Návrh žalobkyne na prerušenie konania z a m i e t a .

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Lučenec uznesením č. k. 12C/163/2012-13 zo dňa 19.11.2012 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobkyne uznesením č. k. 12Co/393/2013-34 zo dňa 26.03.2015 napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo v danom prípade: a/ súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.) - nepodala totiž námietku zaujatosti, ale návrh podľa § 12 ods. 1 O.s.p., b/ odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutie je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné, c/ rozhodoval vylúčený sudca,

resp. súd nebol správne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.); o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca súdu, nezákonný postup ktorého jej spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa v konaní domáha. Zároveň žalobkyňa navrhla konanie prerušiť a predložiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúlady položky 17a Sadzobníka zákona o súdnych poplatkoch s Ústavou Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p., skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že navrhuje dovolacie konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. a podať Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie v súlade položky 17a sadzobníka, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch s Ústavou Slovenskej republiky. Dôvodí, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti, ktorá sa nemá spoplatňovať, pretože je jediným prostriedkom, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke neustrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na neustranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. nevyhovel a tento zamietol, pretože položku 17a sadzobníka, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, nepovažuje za rozpornú s Ústavou Slovenskej republiky a jej článkom 46 ods. 1.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa argumentáciou žalobkyne, že zavedenie poplatku za námietku zaujatosti jej bráni vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu nestotožňuje. Položka 17a bola do sadzobníka znovu zavedená zákonom č 621/2005 Z. z., pretože dochádzalo k zneužívaniu inštitútu námietky zaujatosti a tak k zbytočnému predlžovaniu konania. Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu predmetný poplatok by mal mať povahu kaucie, ktorá by sa mala poplatníkovi vrátiť, ak námietku podal odôvodnene. Takéto obmedzenie je podľa najvyššieho súdu primerané a prispieva aj k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva, a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Daný poplatok za námietku sa navyše v prípade jej oprávnenosti účastníkovi konania podľa § 11 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch vráti. Otázkou vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok sa zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v rozsudku zo dňa 19.06.2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku uviedol, že nikdy nevyvylúčil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu a konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (odseky 59, 60).

Z týchto dôvodov je Najvyšší súd Slovenskej republiky názoru, že dovolateľka namieta rozpor s právom na prístup k súdu neoprávnené, a preto jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. zamietol.

Ďalej dovolací súd skúmal, či dovolanie oprávnenej smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa a dospel k záveru, že ho treba odmietnuť.

V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania toho istého dovolateľa - vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Cdo 122/2014, 1 Cdo 264/2013, 3 Cdo 310/2014, 3 Cdo 534/2014, 4 Cdo 229/2014, 4 Cdo 235/2014, 5 Cdo 295/2014, 5 Cdo 311/2014, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 304/2014, 8 Cdo 132/2014, 8 Cdo 133/2014). Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 237 a 239 O.s.p. prípustné nie je, najvyšší súd ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.